

LOGO

Тема МКР:

**ОБГРУНТУВАННЯ РОЗРОБКИ
ЕКОЛОГО-ТУРИСТИЧНИХ
МАРШРУТІВ ПОБЛИЗУ
М.ВІННИЦІ**

-
- ❖ **Мета роботи** – обґрунтування узагальненої методики створення еколого-туристичних маршрутів на прикладу околиць м.Вінниці.
  - ❖ **Актуальність** - сприяння підвищенню екологічної свідомості, отже і покращенню стану довкілля.
-

❖ Об'єктом досліджень є процес розроблення еколого-туристичного маршруту

❖ Предметом досліджень є методика розроблення еколого-туристичного маршруту.

Методи дослідження

❖ **Використано методи комплексного, системного науково-обґрунтованого аналізу, експерименту, абстрагування, синтезу**

Практичне значення.

- 1. Розроблено методичку створення еколого-туристичних маршрутів.**
  - 2. Користуючись розробленою методикою створено еколого-туристичний маршрут.**
-

Наукова новизна

1. Вперше обґрунтовано критерії вибору територій та об'єктів еколого-туристичного маршруту, які враховують параметри зменшення негативного впливу на довкілля, що дало можливість розробити методіку створення еколого-туристичного маршруту, відмінну від вже відомих підходів.

Наукова новизна

2. Дістало подальшого розвитку дослідження негативних чинників та загроз на оцінюваних територіях, що дало змогу запропонувати заходи попередження та рекомендації покращення стану довкілля.

❖ Екологічні маршрути (стежки) – це спеціально обладнані маршрути, що прокладені по найбільш цікавих місцях зони регульованої рекреації, екологічні системи та інші природні об'єкти, архітектурні пам'ятки, що мають естетичну, природоохоронну та історичну цінність.

Характеристики різних типів екологічних стежок

Тип стежки	Маршрут, довжина, час проведення	Загальне призначення	Орієнтовна тематика
Стежка відпочинку	4-8 км, 3-4 год. у зоні міських рекреацій	Пізнавально-прогулянкові, виховні	1. Значення лісу для мешканців міста. 2. Вплив відпочивальників на ліс
Туристична стежка	10-100 км., 1-5 днів, національні природні парки	Пізнавально-спортивно-виховні	1. Правила екологічно грамотного туризму. 2. Різноманітність біогеоценозів. 3. Охорона птахів лісопаркової зони.
Навчальна стежка	2 км., 2-3 год. у зоні міської рекреації	Освітньо-дослідницькі, виховні	1. Особливості біогеоценозів рідного краю. Вивчення екологічної ніші виду. 2. Антропогенна трансформація природних біогеоценозів

Типи екологічних маршрутів

Прогулянкові

Туристичні

Екологічні

Туристичний

Екологічний

**Еколого-
туристичний**

Карта маршруту Стрижавка- Переорки

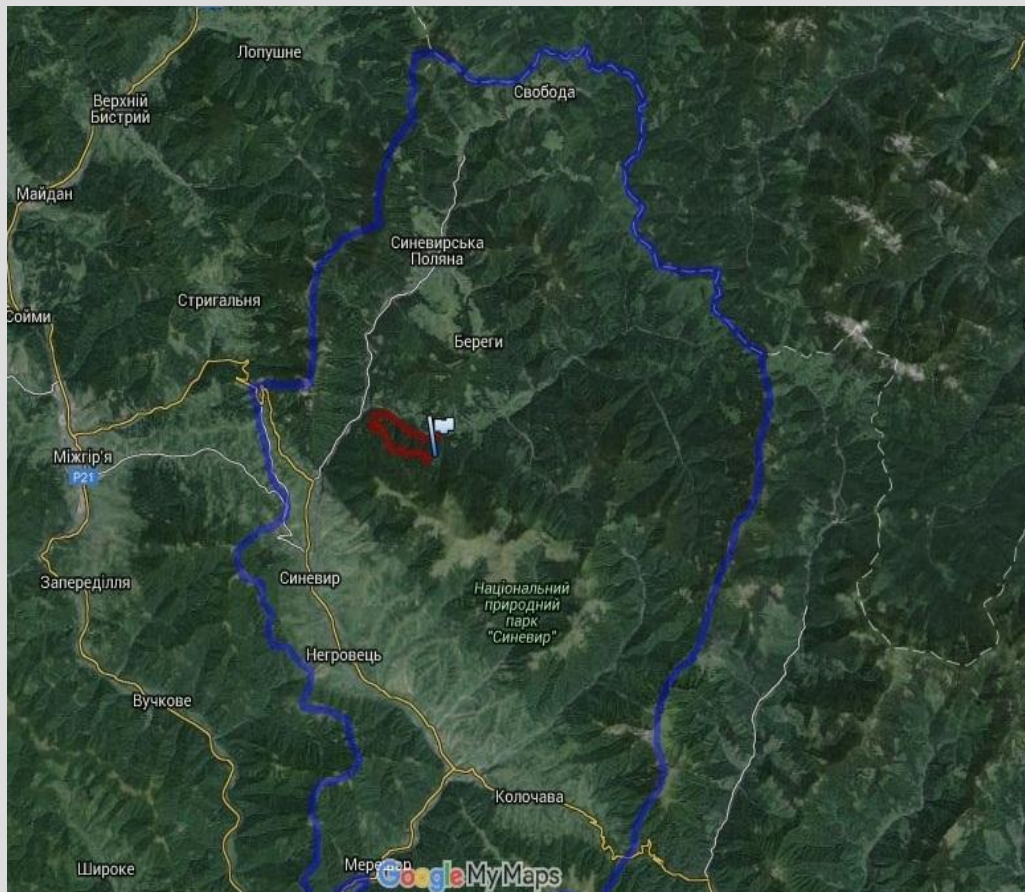
- Довжина маршруту – 11 км
- - Під'їзди
- - Нитка маршруту
- - Початок і кінець активної частини
- - Місця привалів
- - Цікаві об'єкти
- - Кринички

Масштаб карти:

0км 2км 4км

Карта стежки Гребля-Озірце

- Екологічна стежка "Гребля - Озірце"
- Початок маршруту
- Територіальна межа

Карта маршруту екологічної стежки Державного дендропарку «Олександрія»

- Ясен звичайний
- Природні види
- Балка "Глобус"
- Балка "Лев"
- "Царський сад"
- Велика галявина
- Тополя чорна
- Рідкісні рослини
- Водна флора і фауна
- Тис ягідний
- Діброва
- "Сірінгарій"
- "Коніферетум"
- "Розарій"
- Яловець віргінський
- Нагірна
- Палієва гора
- Горіхова галявина
- Балка західна
- Верба козяча
- Кінець маршруту

ЗУПИНКИ:

- Організаційна
- Сосновий бір
- Березовий гай
- Граб звичайний
- Ясен білоцвітий

Умовні позначки: - місце для відпочинку, - годівнички для птахів

Об'єкти для маршруту:

Природоохоронні

Історико-
культурні

Рекреаційні

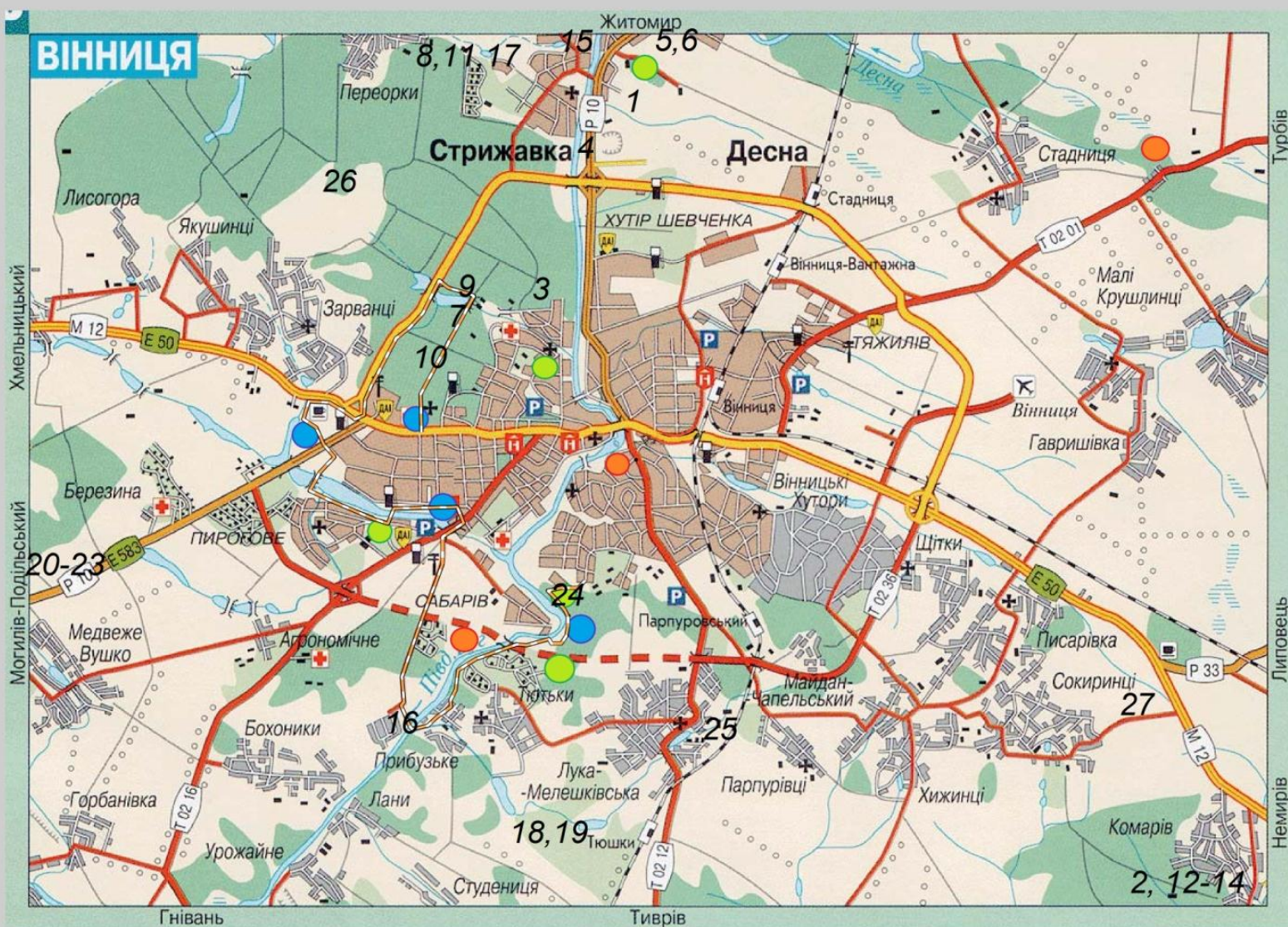
Антропогенні (!)

Альтернативні (!)

-
- ❖ **Природоохоронних об'єктів – 27**
  - ❖ **Рекреаційних об'єктів – 4**
  - ❖ **Історико-культурні об'єкти – 5**
  - ❖ **Антропогенні об'єкти - 3**
-

Карта заповідних, історико-культурних, рекреаційних та антропогенних об'єктів м.Вінниця та околиць

Критерії точок для маршруту:

- ❖ Віддаленість
  - ❖ Естетична виразність ландшафту
  - ❖ Екологічна чи історична цінність
  - ❖ Характер місцевості
  - ❖ Наявність транспортного сполучення
  - ❖ Наявність територій: порушених людиною, або таких, що зазнали негативного впливу; таких, що ілюструють потенціал місцевості в галузі альтернативної енергетики
-

Етапи розроблення маршруту

Теоретичний етап	Практичний етап
- Пошук об'єктів, територій - Нанесення точок на карту - Вибір оптимальних точок для маршруту	- Проходження маршруту - Створення карти - Отримання паспорту - Облаштування стежки

Грунтова стежка, початок маршруту

Скеля Коцюбинського

Водоспад, що пересихає

Галявина у Сабарові

Сабарівська ГЕС

Сабарівський кар'єр

Церква у с.Прибузьке

Міст через р.Південний Буг

Житловий масив "Академічний"

Пляж Парку дружби народув

Інформаційний щит у Парку дружби народів

Озеро «Поділля» (Вишеньке озеро)

Екостежина Т.6

Штучна водойма, ставок, площею понад 18 га створена на р. Вишні – найдовшій (22 км) з малих річок міста Вінниці.

Створення ставу спричинило порушення гідрологічного режиму річки Вишні. Передусім це виявляється у накопиченні значного об'єму мулу і незначному коливанні рівня води у водоймі протягом року. Вони загалом не перевищують 50-60 см. Змін зазнає і температурний режим, зрушуючи настання строків максимального прогріву води на 8-10 діб, причому опеляючий вплив проявляється в літній період, а охолоджувальний – у весінній. Мікрокліматичних впливів зазнає і узбережна частина.

Нижня та найбільш широка частина ставу, на відміну від його верхів'я, мало заросла. Лише подекуди трапляються куртини очерету, рогузу, північків болотних. На поверхні ставу можна часто бачити птахів – крижів, чирків, лебедів. У глибинах ставу мешкають карась золотистий, окунь річковий, щука, лин та інші риби. Прорив дамби однієї із сусідніх зариблених водойм річки Вишні навесні 2013 року доповнив їх фауну ставу коропом, повстолобом та деякими іншими цінними видами риби. У водоймі широко представлені раки.

Цікаві факти

25 липня 1999 року на березі озера Біла, найбільшого в Японії, зібралася 350 осіб. Озеро Біла було дуже забруднене, масово розвивалися зелені водорості. Люди вирішили зібратися і очистити воду озера. Лише мета цього зібрання полягала в тому, щоб побажати миру для всього світу. Ці люди об'єдналися в прагненні очистити воду озера і побажати миру для всього світу.

Через місяць в кіотській газеті з'явилася стаття, в якій було написано, що в цьому році на поверхні озера не спостерігається колоній бріонів канадської водорості і відсутні скарги на пов'язані з ними смерді. Голова департаменту охорони природи в префектурі коментував: «Я не пригадую, коли востаннє озеро було таким чистим». Ми будемо консультуватися з фахівцями та з'ясувати причину...»

- T.1 Про парк
- T.2 Листопадний ліс
- T.3 Птахи
- T.4 Річка Дюготянець
- T.5 Дамба на річці Вишня
- T.6 Озеро «Поділля» (Розташоване в озері)
- T.7 Водні середовище
- T.8 Дуб червоний
- T.9 Оптова алея
- T.10 Ялівник

Цікаві факти

Кожен рік 25 липня на Землі проводиться Всесвітній День ЛЮБОВІ та ПОДЯКИ ВОДІ. В цей день з 18 го у Вінниці на Вишенькому озері збираються люди, щоб звернутися до води з дуже простими словами «Я люблю тебе, вода. Я дякую тобі, вода. Вода, я ставлюсь до тебе з повагою».

Дякуємо за бережне ставлення! Присмного відпочинку!

www.park.vn.ua

Перехід через озера у с.Пирогово

Джерело у с.Пирогово

Комплекс озер

Соснова діброва

Ботанічна пам'ятка природи – “Одинокий дуб”

Лісове озеро

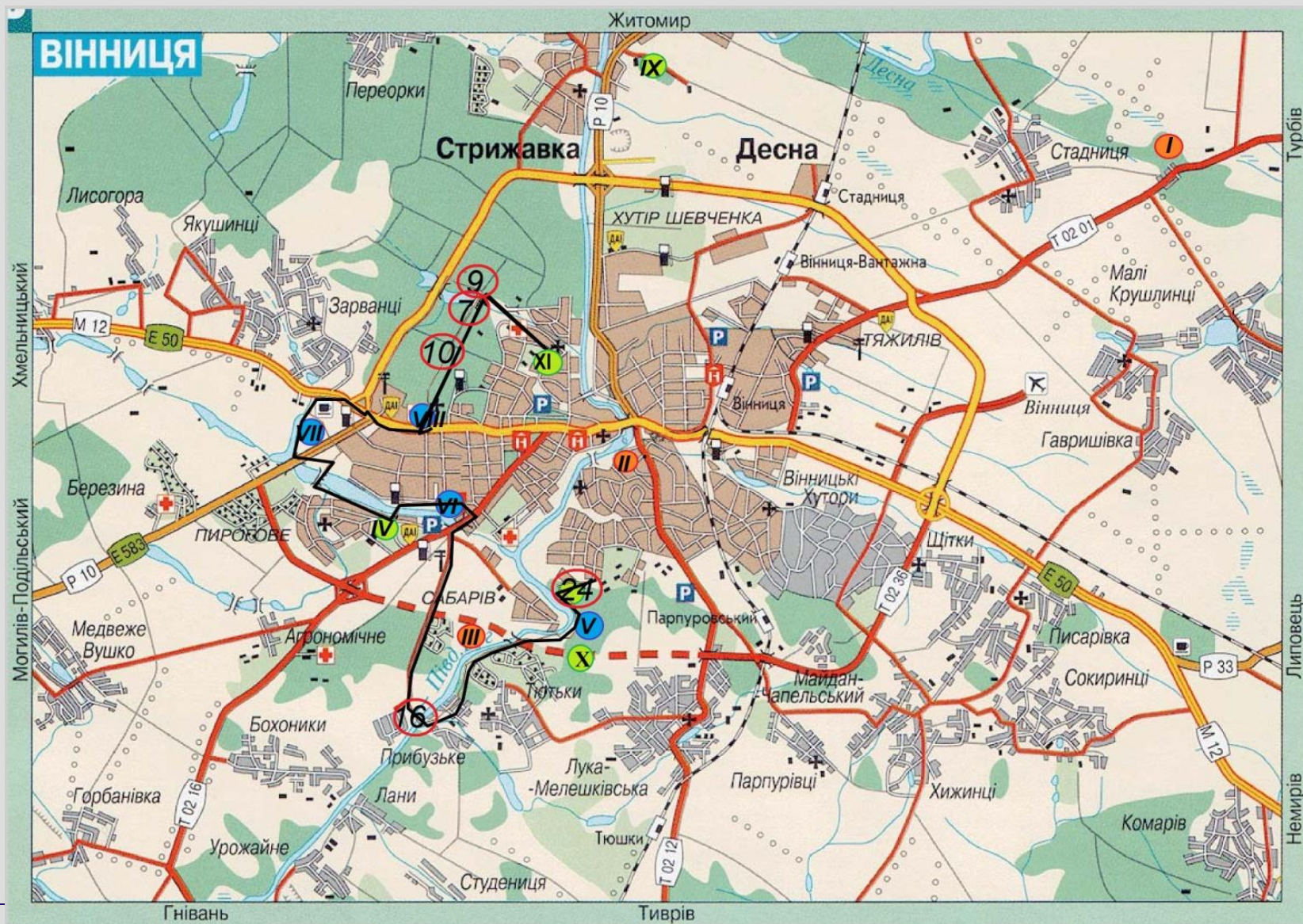

П'ятничанський ботанічний заказник

Карта маршруту екологічної стежки

Результати оцінки негативних чинників та загроз

Негативний чинник	Сабарівська зона	Прибузька зона	Вишенська зона	Вінницька зона
Вирубвання	0	2,3	0	1,6
Зміна землекористування	0,3	0,3	0,3	0,3
Гірничі роботи	3	0	0	0
Випасання	0,3	0	0	0,3
Будівництво дамб	1	0	0	0
Мисливство	0,7	0,7	0,7	0,3
Збирання лісових продуктів	0,7	0,7	0,7	0,7
Туризм і відпочинок	1,7	1,7	1,7	1,7
Викидання сміття	0,6	2,3	0	0,6
Напівіндустріальні процеси	0	0	0	0
Транскордонні впливи	0	0	0	0
Інвазійні види	0	0	0	0
Сума балів	8,3	8	3,4	5,5

Витрати на облаштування стежки

Види витрат	Капітальні витрати, грн	Поточні витрати, грн	Оплата праці, грн
Кількість коштів			
Фактично	15 000	6 500	1 625
Без економії		23 125	
З економією		21 500	

Дякую за увагу!
